

AMERIKANSKI SLOVENEK

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 16.

JOLIET, ILLINOIS, 18. JANUARJA 1918.

LETNIK XXVII

Garfield omejil porabo premoga.

Pomanjkanje kuriva prisililo vlado k drastični odredbi za varčevanje s premogom.

MNOGE TOVARNE PRIZADETE.

Deset tednov bodo ponedeljki smatransi za praznike.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Zaustava industrije za pet dni.

Washington, D. C., 16. jan. — Dalekosežno vladno odredbo, skoro popolnoma zaustavljajočo kolesa industrije vzhodno od reke Mississippi ter vseh vajočih Minnesoto in Louisiano, za do pet dni, začneš opolnoči jutri zvečer, je izdal upravitelj za kurivo Garfield, po predsednikovem navodilu.

Samo ena izjema.

Edina izjema je, da smejo velike čelade kladnice poslovati nekaj časa, da smejo "izdelovalci živeža, ki se lahko pokvari, ali živeža za takojšnje porabo" nadaljevati svoje poslovanje. Poleg petdnevne praznične dobe, ki se začne v petek zjutraj in bo nadaljevala prek prihodnjega torka, bo enodnevni praznik vsak ponedeljek do dne 25. marca.

Dr. Garfield pričakuje, da se s to odredbo prišteje 30,000,000 ton premoga.

Gledališča in prodajalnice.

Gledališča in zabavišča bodo smela ostati odprta za dobo petdnevnega praznika, če imajo zalogo kuriva pri roki. Nobenega premoga ne dobijo v tem času. Toda vsa gledališča bodo prisiljena zapreti v ponedeljek, dne 28. januarja, in vse naslednje ponedeljke do dne 25. marca.

Uradna poslopja bodo, kakor je pričakovati, zaprta ob ponedeljkovih praznikih, a ne za petdnevno dobo.

Departmentske prodajalnice bodo, kakor je pričakovati, poslovale na prazničen temelj devet ponedeljkov. Upravitelj za kurivo Garfield namena naprositi vse guvernerje, da proglasijo ponedeljke od 28. januarja do 25. marca, vstevši, za zakonite praznike.

Zahteva plačo za delavce.

Odredbi, poslani na izdelovalne industrije glede zapiranja, bo priložena prošnja, da se plače delavcev nadaljujejo ravno tako, kakor se nadaljujejo ob drugih praznikih. Ta prošnja bo v zmislu patriotizma, kajti vlada nima oblasti, zahtevati kaj takega.

Edini delavci, ki bodo smeli delati v štirinajstih dneh, določenih po odredbi, bodo tisti, ki običajno delajo ob nedeljah in praznikih, ko so tovarne zaprte.

Ti bodo dobivali premog.

Dr. Garfield navaja razrede potroš-

teljev premoga, ki bodo dobivali kurivo, in njihov prednostni red:

1. Železnice.
2. Domači potrošitelji in koristne naprave, bolnišnice, javni zavodi, vojaška in mornarska taborišča.
3. Premogova ležišča za ladje; zavozna, državne in občinske uprave ter izdelovalci živeža, ki se lahko pokvari.

Ne smejo rabiti niti prebitka.

Odredba je dvorezna. Ne le, da ne bodo dobivale nobenega premoga industrije, katerih se odredba tiče, nego tudi rabiti se ne bo smel noben premog.

Če ima kaka tovarna zalogo premoga za pet dni in bi lahko izhajala med petdnevno praznično dobo brez novega založaja, ne bo smela rabiti tega premoga, izvzemši za vzdrževanje tovarniških cevi od zmrznjenja.

Edine izjeme so industrije, ki zalagajo armado in mornarico z živežem, strelnim orožjem in obleko. Te bodo omejene do kar najmanjšega števila.

Hude kazni predpisane.

Vladi je dana polna oblast, da izsili ravnanje po odredbi potom predpisov po Leverjevem zakonu. Industrije, ki ostanejo odprte vključ odredbi, bodo podvržene globi do najvišjega zneska \$5,000 za prestopke. Načelniki industrij, ki so v dvomu, ali prihajajo njih zavodi v obseg odredbe, morajo vprašati svojega krajevnega administratorja.

Dr. Garfield je rekel, da je pričakoval viharnega protesta od dežele na najdrastičnejšo vladno odredbo med vojno. Pričakoval je zmešnjavo, postavljajoč si pred oči, da ostanejo nekatere industrije odprte, ki bi morale zapreti svoja vrata, in da utegnejo nekatere zavodi zapreti svoja vrata, ki bi jim bilo dovoljeno, da ostanejo odprti. Postavljal si je pred oči, da bi zapiranje pralnic, na primer, utegnilo proizročiti neizrečene težave za ljudstvo. Krajevne upravitelje za kurivo je vprašati za odločitve v tovrstnih slučajih.

Mnoga vprašanja nerešena.

Večina prepornih vprašanj, nastalih vsled "praznične odredbe", bo odločenih med prvimi dnevi po njeni uvedbi, tako da bo ob pričetku ponedeljkovih praznikov vsaka industrija vedela, ali sme ostati odprta, ali mora biti zaprta.

Veliki trgovinski zavodi bodo, kakor je pričakovati, poslovali praznične ure vseh devet ponedeljkov. Če je bila njih navada, zapirati pol dneva ob praznikih, bodo sledili, kakor je pričakovati, isto navado ob praznikih za varčevanje s kurivom.

Od časopisov se ne bo zahtevalo, da ustavijo izhajanje, ker si nobena vladna agencija bolj ne postavlja pred oči kakor upraviteljstvo za kurivo, kako važno ulogo igra časopisje med vojno. Časopisi ne bodo prizadeti po odredbi o petdnevni prazniku, izvzemši naslednji ponedeljek. Teda dne in naslednjih osem ponedeljkov bodo, kakor je pričakovati, izhajali v istih izdajah, kakor običajno ob praznikih.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

PREMOGARJI LOJALNI.

Hočejo storiti vse v svoji moči, da pripomorejo k zmagi v vojni.

Indianapolis, Ind., 15. jan. — "Premogarji Združenih Držav bodo proizvajali dovolj premoga v zalaganje potreb te dežele in naših zveznikov v vojni, pod pridržkom, da se priskrbi dovolj prevoza."

"Naše stališče glede vojne mora biti stalno trdno lojalnosti in vdanosti napram ciljem in namenom naše dežele."

To je vojno zadržanje združbe "United Mine Workers of America", kakor je isto očrtal danes v dvoletni konvenciji predsednik Frank J. Hayes v svojem letnem poročilu.

Polovičen patriotizem nič pride.

"Polovični vdanosti ne sme biti od strani premogarjev," je nadaljeval g. Hayes. "Premogova zavisti od premoga v teh težkih časih. Sklenimo, da vsak drobec krepkosti, ki ga moremo prispevati k pridobitvi vojne, damo drage volje in v istem lojalnem duhu, kakor tisti, ki so šli, da žrtvujejo svoja življenja, če treba, za svobodo, mir in varnost omikanega sveta."

20,000 zvezd v zastavi.

Vojni duh je prešinjal konvencijo, ko je bila otvorjena.

"Doli s kajzerizmom; doli z militarizmom!" je bilo splošno vzklikanje.

Kot dokaz navdušenosti premogarjev je velika zastava, razgrnjena prek konvencije dvorane, nosila skoro 20,000 zvezd, zastopajočih člane premogarske unije v vojaški službi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Vojne predloge.

Washington, D. C., 15. jan. — Vsteti resolucijo za registriranje za vojaško službo vseh moških, ki so dosegli starost 21 let iz zadnjega junija, so bile vojne tajnika Bakerja vojno-programne predloge danes predložene v obliki številnih nasvetov zakonov v senatu po senatorju Chamberlainu, predsedniku odbora za vojaške stvari.

V program ni všteta ustanovitev departmeta za strelivo, glavni dosedajni predlog za popravilo pogreškov v odredbah vojnega departmeta. Senat-ski odbor pa je poslušal dokaze W. S. Gifforda, ravnatelja sveta za narodno obrambo, ki je nujno priporočal imenovanje ravnatelja za strelivo, odgovornega samo predsedniku.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Caillaux obdolžen izdajstva.

Pariz, 14. jan. — Bivši prvi minister Joseph Caillaux, ki je bil pod preiskavo po oblastvih v zvezi z nemško propagando na Francoskem, je bil dan v zapor danes dopoldne.

Pariz, 15. jan. — Naznanilo, da je bila neka brzojavka od državnega tajnika Lansinga odgovorna za prijeto bivešega prvega ministra Caillaux, je danes zelo razvnela javno zanimanje za slučaj izdajstva.

Tajnika Lansinga brzojavka je naznanila, da je bil ameriški zastopnik v Buenos Airesu zmožen ugotoviti, da je bil g. Caillaux med svojim obiskom

NA BOJIŠČIH NIČ POSEBNEGA.

Uradna poročila iz Rima, Dunaja in Berlina si nasprotujejo glede bojevanja v Italiji.

NA ZAPADU LE TOPNIŠKI BOJI.

V Palestini napredujejo Angleži, dasi le počasi. Sneg v Betlehemu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Rim, 14. jan. — Ob vsej fronti je bilo razkropljeno in neposilno topniško bojevanje ter nekaj delovanja od strani pozvedovalnih oddelkov. Vzhodno od Capo Sile in severno od Cortellazza so naše patrle pognale nazaj male sovražne straže, razdejale branike in uplenile nekaj zalog.

Berlin, 14. jan. — Položaj je neizpremenjen.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Lahi ujeli nad 300 Avstro-Nemcev.

Rim, 15. jan. — V okolici gore Asolone se je bojevanje vršilo včeraj popoldne. Naše čete, izdatno podpirane po topništvu, so hrabro prodrale, da uravnajo svojo linijo od severno od Osterije il Lepres do čela Ciselske doline.

Vkljub bridkemu odporu sovražnemu in prav živahnemu odbojnemu delovanju smo znatno pridobili in prizadeli sovražniku zelo težkih izgub. Ujeli smo osem častnikov, vstevši enega podpolkovnika, in 283 mož drugih činov.

V ospredju gore Solarolo so nasokni oddelki podjeli izdatno demonstracijo in prodri v sovražne zakope. V dolini od Capo Sile (ob dolnji reki Piave) smo s presenetljivim napadom, izvedenim s čudovitim navdušenjem, raztegnili naše predmostje, ko smo iztrgali sovražniku nekaj zapoved in krvavo odbili njegove ponovne protinapade. Dva častnika in 42 mož drugih činov smo ujeli ter dva zapovedna možnarja in nekaj strojnih pušek uplenili.

Na ostali fronti je bilo topniško bojevanje, ki je bilo silneje ob Brentski dolini. Patrolni spopadi, ki so se končali nam v prid, so se pripetili v dolini reke Ponte della Friula.

Zrakoplovstvo.

Četere sovražne zrakoplove so zbili naši zrakoplovci. Naše topništvo je zabil peti stroj. Dva nadaljnja zrakoplova so zbili britanski zrakoplovci. Popoldne so pomorski zrakoplovi učinkovito bombardovali sovražne čete na pohodu ob dolnji Piavi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemško poročilo.

Berlin, 15. jan. — Silni napadi, ki so jih Italijani podjeli proti avstro-ogrskim postojankam na Monte Asolene in Monte Pertica, so se zlomili s težkimi izgubami.

Topniški dvoboji so bili ves dan ob odsekih, na katerih so bili podjeti napadi. Razširjali so se včasih proti zapadu, prek Brente in proti vzhodu do reke Piave.

Ob dolnji Piavi je bilo topništvo tudi delavno in streljanje je naraslo do stokrat v podporo italijanskih napadov v delti reke.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Britansko poročilo.

London, 15. jan. — V Italiji so med zadnjim tednom naši zrakoplovi razdejali šest sovražnih strojev in pognali več drugih doli. Naše topništvo je izvedlo več uspešnih strelav in delavnost naših pehotnih patrol se nadaljuje.

Italijani so se uspešno bojevali včeraj v sosedstvi gore Asolene, gore Sp-

v Argentini leta 1915. v zvezi z berlinskim utodom zunanjih stvari posredovanjem grofa von Luxburga, tedanjega nemškega poslanca v Argentini, z namenom, skleniti mir z Nemčijo za vsako ceno, tako da bi se dopustila obnova trgovine. Pravijo, da bodo dokazi objavljeni v Ameriki takoj.

nocii in Capo Sile ter so ujeli mnogo neprijateljev.

Vreme je zelo mrzlo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Berlin, 14. jan. — Topništvo je bilo delavno zapadno od Ohridskega jezera pri Dobropolju in jugozapadno od Dojranskega jezera.

Berlin, 15. jan. — Položaj je neizpremenjen.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

London, 14. jan. — Kanadske čete so sponi uspešno napadle sovražnikove zakope severno od Lensa in dovele nazaj ujetnikov. Mi nismo imeli nobenih izgub. Patrolni spopadi so se vršili ponoči vzhodno od Mericourta in končali v naš prid. Na ostali fronti je bila noč pokojna.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemško poročilo.

Berlin, 14. jan. — Armaadna skupina princa Rupprehta: Ves dan je bila topniška delavnost omejena vobče na moteče streljanje. V osamljenih odsekih, zlasti na obeh straneh Lensa je streljanje naraslo med večerom. Jugovzhodno od Armentieres in severno od La Vacquerie so pozvedovalni oddelki prodri v britanske zakope in ujeli nekaj mož.

Armaadni skupini nemškega prestolonaslednika in vojvode Albrehta: Nič važnega ni bilo, razen uspešnih pozvedovanj blizu Juvincourta in na zapadnem bregu reke Meuse.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Francosko poročilo.

Pariz, 14. jan. — Na levem bregu reke Meuse (verdunska fronta) je francosko streljanje, namenjeno z natančnostjo, razkropilo nemške oddelke, ki so poskušali približati se našim linijam v odseku grica Goose. Ničesar ni izporočiti z ostale fronte.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Zrakoplovci napadli Karlsruhe.

London, 14. jan. — Uspešen napad podnevi so podjeli zrakoplovci na Karlsruhe, kakor javlja britansko uradno naznanilo, izdano nocoj.

(Ta napad znači prejkone začetek splošnih povračil od strani Britancev za nemške zrakoplovske napade na London in druge dele angleške.

Karlsruhe, ki je glavno mesto velike vojvodine Badenske, so večkrat obiskali aliirski zrakoplovci. Mesto leži kakih petdeset milj daleč od francoske meje in ima prebivalcev od 75,000 do 100,000.)

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Večinoma topniški boji.

Pariz, 15. jan. — Na desnem bregu reke Meuse (verdunska fronta) so bili silni topniški boji pozno ponoči v odseku med Haumontom in Caurerskim gozdom.

V Alzaciji so francoske patrle dovele nazaj ujetnikov. Drugod je bila noč pokojna.

London, 15. jan. — Zgodaj včeraj jutraj je bil močan sovražnikov napad severovzhodno od Armentieres.

Med zadnjo nočjo smo napadli sovražne zakope severno od Lensa, bombardovali sovražnikove izkope ter ujeli nekaj mož in uplenili eno strojno puško. Sicer ni ničesar izporočiti.

Berlin, 15. jan. — Nobenih važnih razvojev ni bilo. Topniški dvoboji so se pripetili na raznih točkah fronte.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Palestinska fronta.

London, 15. jan. — Vkljub neugodnemu vremenu so naši zrakoplovi v zadnjih malo dneh izvršili bombardujoče napade na zrakoplovsko lopo pri Jeninu, trideset milj jugovzhodno od Haife in na postajo Ammon ob Hedjaz-železnici, sedeminštrideset milj severovzhodno od Jeruzalema.

PRVI USTAVODAJNI ZBOR V PETROGRADU.

Tem povodom dospele četvere vojne ladje iz Kronštata v Petrograd, da bodo "vzdrževale red".

RUSKO-NEMŠKA POGAJANJA.

Britanska delavska stranka se izrekla v prid ruskim zahtevam.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci za hiter mir ali noben.

London, 14. jan. — "Koenische Zeitung" prinaša sledečo, kakor trdi, uradno brzojavko iz Dunaja:

"Centralne vlasti se nahajajo sedaj v najbolj zavisti vrednem vojaškem in gospodarskem položaju. Zato predlagajo, ne dati Rusiji niti časa, niti priložnosti za nadaljnjo prevaro.

"Če se zadovoljiva uravnava ne doseže takoj, bomo prekinili pogajanja in vrgli odgovornost za kar sledi popolnoma na Ruše."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Prvi ustavodajni zbor.

Petrograd, 14. jan. — Pod topovi četverih vojnihih ladij, ki so dospele skozi led iz Kronštata, se snide prvi ruski ustavodajni zbor tukaj v petek. Prvi minister Lenin je odredil, da so dospele vojne ladje semkaj "vzdrževati red."

Danes je rusko Novo leto in prihodnja dva dneva bosta obhajana kot praznika. Noben časopis ne izide.

Ruski mirovni delegatje so med svojo potjo nazaj iz Brest-Litovska. Pogajanja z Nemci se zopet prično po praznikih v Varšavi. Prvi minister Lenin se udeležuje sedaj baje bolj dejansko mirovni pogajanj s tevtonskimi zvezniki.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Nobene izpremembe.

Berlin, prek Londona, 15. jan. — Baron von Dem Busche-Haddenhausen, podtajnik za zunanje stvari, je danes obvestil glavni odbor državnega zbora, da ni bilo nobene izpremembe v navodilih, danih tajniku zunanjih stvari von Kuehlmannu za mirovna pogajanja v Brest-Litovsku.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Britanski delavci za ruske zahteve.

London, 15. jan. — Britanska delavska stranka je v poslanici na rusko ljudstvo, objavljeni danes, naznanila, da je britansko ljudstvo sprejelo rusko načelo o samoodločevanju narodov in nobenih prispojtvah za britansko cesarstvo, zlasti v srednjem vzhodu, Afriki in Indiji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917.

Finska republika.

London, 15. jan. — Arthur J. Balfour, tajnik za zunanje stvari, je bil vprašan v zbornici prostakov danes, ali Velika Britanija ve, da sta Francija in ruska vlada pripoznali Finsko republiko, in če tako, kakaj je Velika Britanija odlašala, storiti enako.

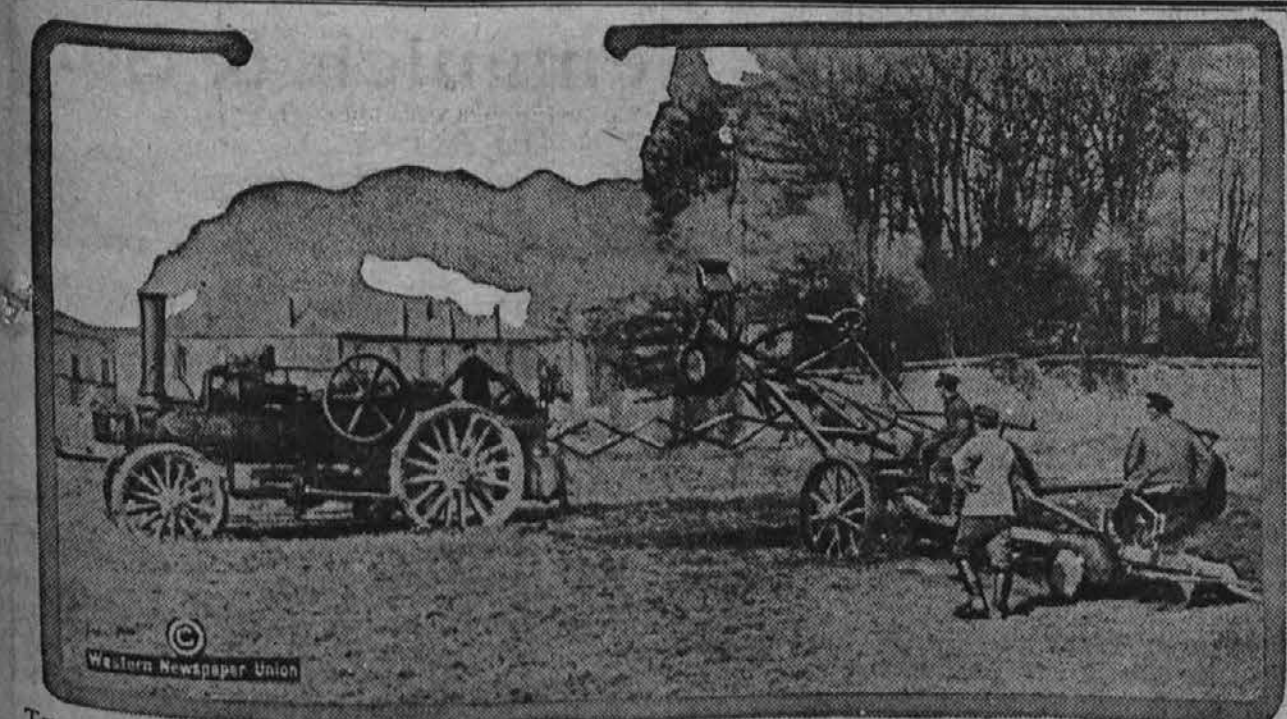
G. Balfour je rekel, da britanska vlada ve o pripoznanju Finske po Franciji in ruski vladi, ali vlada je bila mnenja, da preden storil formalen korak pripoznanja, bi bilo zaželeno ugotoviti, kaj misli rusko ljudstvo o položaju.

Jolietške novice.

— Ali ste se že vpisali v Slovenske Narodne Zveze podružnice Joliet? Nikar ne odlašajte! Vsakega Slovenca sveta dolžnost je, biti član S. N. Z.

— Ustanovni shod podružnice Waukegan S. N. Z. bo v soboto, dne 19. t. m., zvečer v Slanovi dvorani. Govorili bodo Rev. F. J. Azbe, g. Rudolf Trošt in drugi.

— G. Rudolf Trošt, organizator S. N. Z., je imel imeniten govor v sredo zvečer v Sternovi dvorani na banketu, ki so ga priredila jolietška društva K. S. K. J. v počast novemu glavnemu odboru te najstarejše slovenske katoliške podporne organizacije.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on January 17, 1918, as required by the act of October 6, 1917

NEMCI OBDELUJEJO ZEMLJO TIK FRONTE.

Prav blizu za bojnimi linijami na severnem Francoskem so Nemci pridelovali letino. Nekateri izmed njih so videti tukaj, obdelujoči zemljo s parnimi plugi.

